

ΗΜΕΡΙΔΑ της ΚΟ ΔΕΗ του ΚΚΕ στην ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ (10/2/2013)

Η αναγκαιότητα και η υπεροχή του ενεργειακού σχεδιασμού της λαϊκής εξουσίας

Ομιλία του Μάκη Παπαδόπουλου, μέλους της ΚΕ του ΚΚΕ

Αγαπητές φίλες και φίλοι,

Μια πρόσφατη έρευνα του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών ανέδειξε ότι στη Βόρεια Ελλάδα 6 στους 10 κατοίκους βρίσκονται πλέον σε καθεστώς **«ενεργειακής φτώχειας»**, ότι πρέπει να πληρώσουν πάνω από το 10% του εισοδήματός τους για να έχει το σπίτι τους αποδεκτό επίπεδο θέρμανσης.

Την ίδια περίπου περίοδο, μεταξύ του Νοέμβρη του 2011 και του Οκτώβρη του '12, καταγράφεται ιλιγγιώδης αύξηση των χρεών των λαϊκών νοικοκυριών προς τη ΔΕΗ ΑΕ κατά 308 εκ ευρώ και αύξηση διακοπών συνδέσεων των νοικοκυριών, κατά 175.000 το 2011 συγκριτικά με το 2010. Σε μεγάλα αστικά κέντρα η επιστροφή στις ζυλόσομπες θυμίζει εικόνες που μας γυρίζουν δεκαετίες πίσω.

Πως φτάσαμε στη σημερινή κατάσταση; Αρκεί μια αναφορά στην εκδήλωση της βαθιάς καπιταλιστικής κρίσης στην Ελλάδα και στην εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής των μνημονίων, για να ερμηνεύσουμε το φαινόμενο; Ασφαλώς μόνο ο λαός πληρώνει βαριά τις συνέπειες της κρίσης και της αντιλαϊκής πολιτικής. Όμως το πρόβλημα είναι πολύ βαθύτερο.

Πρέπει να εξηγήσουμε πως μια **τόσο πλούσια χώρα σε ενεργειακές πηγές** παρουσιάζει αυτή την εικόνα στα λαϊκά νοικοκυριά. Γιατί η Ελλάδα είναι πράγματι μια πλούσια χώρα, σε εγχώριες ενεργειακές πηγές. Βρίσκεται στη δεύτερη θέση στα λιγνιτικά κοιτάσματα της ΕΕ, διαθέτει υψηλό αιολικό και ηλιακό δυναμικό, πηγές γεωθερμίας και πιθανά πλούσια κοιτάσματα υδρογονανθράκων στο Αιγαίο, στο Ιόνιο, νότια της Κρήτης.

Για να εξηγήσουμε καλύτερα τη σημερινή κατάσταση αξίζει να κάνουμε μια σύντομη αναδρομή.

Στα μέσα της δεκαετίας του '90, η ΕΕ αποφάσισε με την οδηγία 96/92 να πραγματοποιήσει **το μεγάλο βήμα για την απελευθέρωση της αγοράς** του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας και για τη δημιουργία μιας ενιαίας εσωτερικής αγοράς.

Στην Ελλάδα η εναρμόνιση με την κοινοτική κατεύθυνση ξεκίνησε με το ν. 2773/99, για να ακολουθήσει η κοινοτική οδηγία 77/2001 που προέβλεπε την αποφασιστική ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων στις ΑΠΕ.

Αξίζει να υπενθυμίσουμε σύντομα αυτούς τους βασικούς σταθμούς για να θυμηθούμε **τι ισχυρίζονταν και τι διεκήρυττε** κάθε πολιτική δύναμη την προηγούμενη δεκαετία, ποιος έλεγε την αλήθεια, ποιος συνειδητά εξαπατούσε το λαό, ποιος έσπερνε αυταπάτες.

ΠΑΣΟΚ και ΝΔ δήλωναν εκείνη την περίοδο ότι **η απελευθέρωση και ο ανταγωνισμός** των ιδιωτικών ομίλων **θα ωφελήσει** το λαϊκό καταναλωτή, θα δημιουργήσει χιλιάδες νέες θέσεις καλοπληρωμένης εργασίας. Διαβεβαίωναν ότι **οι καπιταλιστικές επενδύσεις** θα οδηγήσουν σε **διαρκή αιμόφυρο** ανάπτυξη με οφέλη για όλους. Προπαγάνδιζαν ότι οι επενδύσεις της πράσινης ανάπτυξης, ιδιαίτερα στις ΑΠΕ, θα συμβάλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στην αναβάθμιση της ζωής μας.

ΠΑΣΟΚ, ΝΔ και Συνασπισμός είχαν ήδη ψηφίσει τη Συνθήκη του Μάαστριχτ που διασφάλιζε την ελευθερία κίνησης κεφαλαίου, εργασίας, εμπορευμάτων στο εσωτερικό της ΕΕ, της οποίας τέκνο αποτέλεσε η «απελευθέρωση» του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας.

Σήμερα που βιώνουμε τη **μεγαλύτερη μεταπολεμική κρίση του ελληνικού καπιταλισμού** αξίζει να τα θυμηθούμε όλα αυτά για να σκεφθούμε πως φθάσαμε ως εδώ και να διαπιστώσουμε απ' την ίδια μας την πείρα πως μόνο το ΚΚΕ είπε την αλήθεια στο λαό.

Το ΚΚΕ διακήρυξε απ' τη πρώτη στιγμή πως στόχος της «απελευθέρωσης» απ' την κρατική προστασία στρατηγικών τομέων της οικονομίας όπως η ενέργεια δεν ήταν η λαϊκή ευημερία, αλλά η εύρεση κερδοφόρας διεξόδου για την υπερσυσσώρευση κεφαλαίων. Η «απελευθέρωση» έδωσε προσωρινά τη δυνατότητα να επενδυθούν υπερσυσσωρευμένα κεφάλαια σ' αυτούς τους τομείς με ικανοποιητικό ποσοστό κέρδους.

Το ΚΚΕ προειδοποιούσε το λαό ότι **οι θυσίες του την εποχή των υψηλών ρυθμών ανάπτυξης** για τη θωράκιση της ανταγωνιστικότητας και της κερδοφορίας των μονοπωλιακών ομίλων, **ούτε προσωρινές θα είναι, ούτε θα οδηγήσουν** στη λαϊκή ευημερία.

Προειδοποίησε ιδιαίτερα ότι το λεγόμενο **πρότυπο της πράσινης ανάπτυξης** ούτε στοχεύει, **ούτε μπορεί να αναιρέσει την περιοδική εκδήλωση της καπιταλιστικής κρίσης υπερσυσσώρευσης**. Αποδείχθηκε ότι η πολιτική της πράσινης ανάπτυξης είχε στόχο να διαμορφώσει κίνητρα επενδύσεων, κίνητρα εισαγωγής νέων τεχνολογιών **για να δώσει προσωρινά διέξοδο** ικανοποιητικής κερδοφορίας για τα υπερσυσσωρευμένα κεφάλαια. Συνοδεύθηκε με την προσπάθεια αύξησης του βαθμού εκμετάλλευσης της εργατικής τάξης και διασφάλισης φθηνότερης εργατικής δύναμης.

Ιδιαίτερα στην ΕΕ η **προώθηση της ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ** είχε σαφείς στόχους:

- **Την επιτάχυνση της "απελευθέρωσης"** του ενεργειακού τομέα των κρατών - μελών .

- **Τον περιορισμό της εξάρτησης της ΕΕ** από τα εισαγόμενα καύσιμα, ώστε να μειωθούν οι επιπτώσεις απ' τη γεωπολιτική υπεροχή των ΗΠΑ και της Ρωσίας στο σκέλος του πετρελαίου και του φυσικού αερίου.

- **Την προώθηση της σχετικής ευρωπαϊκής τεχνολογίας** και των αντίστοιχων προϊόντων στη διεθνή αγορά.

Η Ελλάδα με το νέο νόμο για τις ΑΠΕ δεσμεύθηκε ότι η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ΑΠΕ **θα πρέπει να συμμετάσχει στην ακαθάριστη κατανάλωση ενέργειας κατά 40%**.

Την προηγούμενη περίοδο, **όλες οι ελληνικές κυβερνήσεις στήριξαν την είσοδο** των μονοπωλιακών ομίλων στην «απελευθερωμένη» αγορά και τη **διασφάλιση σίγουρης και υψηλής κερδοφορίας** των επενδύσεων τους στις ΑΠΕ.

Η κρατική στήριξη των πράσινων ομίλων ήταν και είναι πολύμορφη. Ενδεικτικά αναφέρουμε δύο βασικά σημεία:

Το περιβόητο Σύστημα Εγγυημένων Τιμών που περιλαμβάνει **πολύ ψηλές εγγυημένες τιμές για τους ιδιώτες επενδυτές στην πράσινη ενέργεια**. Μέσα στο 2010 και ενώ είχε εκδηλωθεί η κρίση στην Ελλάδα ψηφίσθηκε ο ν. 3851 που αύξησε τις εγγυημένες τιμές σε 88 ευρώ ανά Mwh για την αιολική ενέργεια και σε 285 ευρώ για την ηλιακή ενέργεια, ενώ η μέση τιμή χονδρικής πώλησης στην Ελλάδα ήταν 60 ευρώ ανά Mwh. Αυτές οι υψηλές τιμές προσφέρθηκαν στους μονοπωλιακούς ομίλους για συμβάσεις αγοράς ενέργειας **μεγάλης διάρκειας 20 ετών**.

Το δεύτερο σημείο αφορά τις παχυλές κρατικές επιδοτήσεις μέσω των αναπτυξιακών νόμων, του επιχειρηματικού προγράμματος ανταγωνιστικότητας του ΕΣΠΑ. **Επιδοτήσεις** οι οποίες σε συνδυασμό με **τις γνωστές υπερτιμολογήσεις** δημιούργησαν τη σημερινή εικόνα του ιδιώτη επενδυτή με κρατικό χρήμα, ο οποίος πουλά χωρίς κίνδυνο και πανάκριβα στην κρατική αγορά.

Παράλληλα το ίδιο διάστημα οι αστικές κυβερνήσεις προχώρησαν στη σταδιακή **ιδιωτικοποίηση του 49% του μετοχικού κεφαλαίου της ΔΕΗ** και σε **βήματα διαχωρισμού του δικτύου μεταφοράς και διανομής απ' τον όμιλο** της ΔΕΗ ΑΕ ώστε να διασφαλισθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού της ΔΕΗ με τους υπόλοιπους ομίλους που κατακτούν σταδιακά μερίδια της «απελευθερωμένης» αγοράς.

Πρόκειται για ιδιωτικούς ομίλους παραγωγής και προμήθειας ενέργειας όπως η Elpedison (με μετόχους τον Ιταλικό όμιλο Edison και τους ομίλους Λάτση, Μπόμπολα και Στασινόπουλου), η Ηρων Θερμοηλεκτρική (της ΓΕΚΤΕΡΝΑ με τη γαλλική Gaz de

France Suez) του ομίλου Μυτηλιναίου σε συμμαχία με τον όμιλο Βαρδινογιάννη (π.χ. Κόρινθος Power, M&M Gas), του ομίλου Κοπελούζου με την κρατική εταιρία της Βουλγαρίας NEK EAD (NecoTrading).

Ταυτόχρονα μετά το 2005 λειτούργησε η **ελληνική χονδρεμπορική αγορά** ενέργειας όπου το κράτος **αγοράζει υποχρεωτικά και με προνομιακούς όρους** απ' τους ιδιωτικούς ομίλους.

Η συγκεκριμένη αγορά δεν προβλέπει ούτε καν την υποχρέωση φυσικής παράδοσης παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, δηλαδή ο όμιλος μπορεί να αποκομίζει κέρδος με ένα οικονομικό συμβόλαιο χωρίς πραγματική παραγωγή. Πρόκειται για την περιβόητη Αγορά Αποδεικτικών Διαθεσιμότητας Ισχύος. Ο ίδιος ο πρόεδρος της ΔΕΗ Αρ. Ζερβός ομολογεί την προκλητική στήριξη των ιδιωτικών ομίλων μέσω του περιβόητου μηχανισμού ανάκτησης μεταβλητού κόστους της χονδρεμπορικής αγοράς, δηλώνοντας ότι το ύψος των σχετικών παροχών στους ομίλους έφτασε στα 280 εκ ευρώ το 2012, με πρόβλεψη 420 εκ ευρώ για το 2013.

Η κρατική ενίσχυση και διευκόλυνση της εισόδου των ιδιωτικών ομίλων στην αγορά εκφράσθηκε επίσης με την ουσιαστική διακοπή της λειτουργίας σύγχρονων μονάδων φυσικού αερίου της ΔΕΗ ΑΕ (Κομοτηνή, Λαύριο 4 και 5) τις οποίες χρυσόπληρωσαν οι φορολογούμενοι.

Η επιλογή επιτάχυνσης της «απελευθέρωσης» είναι η βαθύτερη αιτία και για τη μείωση της λιγνιτικής παραγωγής της ΔΕΗ ΑΕ στο Λιγνιτικό Κέντρο Δυτικής Μακεδονίας κατά 13,5% τη διετία 2010-2011 σε σχέση με τη διετία 2002-2003, όπως και η σχεδιαζόμενη παράδοση των λιγνιτικών αποθεμάτων της Βεύης και της Δράμας σε άλλους, ιδιωτικούς ομίλους. Στην πραγματικότητα μέσα στην κρίση χάθηκε στη Δυτική Μακεδονία η δυνατότητα παραγωγής 10.000GWh ηλεκτρικής ενέργειας, με φθινό κόστος παραγωγής.

Το επιχείρημα της προστασίας του περιβάλλοντος είναι αστείο αφού η υπολειτουργία και η μείωση του βαθμού απόδοσης των λιγνιτικών μονάδων τις καθιστά σχετικά περισσότερο ρυπογόνες κατά τη λειτουργία τους. Στη πράξη η κυβέρνηση περιορίζει την πρόσβαση στο σύστημα των μονάδων ηλεκτροπαραγωγής με φθηνότερο κόστος, για να ενισχύσει την κερδοφορία ιδιωτικών ομίλων.

Ποιοι ωφελήθηκαν και ωφελούνται απ' την προώθηση της πολιτικής της ΕΕ και της άρχουσας τάξης; Δεν χρειάζεται να είναι κανείς ειδικός αναλυτής για να απαντήσει. Τα στοιχεία μιλούν από μόνα τους και αποδεικνύουν ότι ωφελήθηκαν οι μεγαλομέτοχοι της ΔΕΗ ΑΗ (όπως το Fund Silchester) και των υπόλοιπων μονοπωλιακών ομίλων.

Οι 5 ισχυρότεροι μονοπωλιακοί όμιλοι κατέχουν συνολικά μερίδιο 65,1% του συνόλου της αγοράς αιολικής ενέργειας, η γαλλική EDF με 298,8 MW (17,1%), η ισπανική Iberdrola με 250,7 MW (14,3%) η ΤΕΡΝΑ-Ενεργειακή με 241,5 MW (13,8%), η Ιταλική ENEL Green Power με 200,5 MW (11,5%) και η ΕΛΛΑΚΤΩΡ με 146,8 MW(8,4%).

Η κρατική στήριξη των πράσινων επενδύσεων ήταν τόσο ελκυστική ώστε σύμφωνα με την ICAP η συνολική εγκατεστημένη ισχύς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ **αυξήθηκε την περίοδο 2006-2011 με μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής 23%**.

Την περίοδο εκδήλωσης της βαθιάς κρίσης το κόστος της πράσινης ενέργειας εκτοξεύθηκε από 117 Ευρώ/MWh το 2011 σε 190 Ευρώ/MWh το 2013 και οι κρατικές δαπάνες για αποπληρωμή των πράσινων ομίλων απογειώθηκαν από 350 εκ ευρώ το 2011 σε 1,6 δις ευρώ πρόβλεψη για φέτος.

Δεν είναι δύσκολο να μαντέψουμε ποιος χρυσόπληρώνει αυτή τη θεαματική πορεία κερδοφορίας και επιτάχυνσης της συγκέντρωσης και συγκεντροποίησης του κεφαλαίου.

Τα λαϊκά στρώματα και οι εργαζόμενοι του κλάδου της ενέργειας όχι μόνο δεν ωφελήθηκαν απ' την αύξηση της παραγωγικότητας όλη αυτή τη περίοδο, αλλά βίωσαν και βιώνουν μια επιταχυνόμενη πορεία σχετικής και απόλυτης εξαθλίωσης. Η λαϊκή οικογένεια γνώρισε μόνο την τελευταία δεκαετία **απανωτές** ανατιμήσεις στα

τιμολόγια ηλεκτρικού ρεύματος που μεσοσταθμικά οδηγούν σε αύξηση επιβάρυνσης που ξεπερνά το 90%, ενώ ταυτόχρονα **πολλαπλασιάστηκαν τα πράσινα τέλη ΑΠΕ**. Δεν πρόκειται για ελληνικό φαινόμενο, ούτε για στρέβλωση της «απελευθερωμένης» αγοράς. Τη δεκαετία 2001-2011 χώρες στις οποίες ολοκληρώθηκε η «**απελευθέρωση**» όπως η Δανία και η Σουηδία που είναι εκτός ευρωζώνης, αλλά και άλλες εντός της όπως η Ιρλανδία και η Τσεχία, γνώρισαν αυξήσεις τιμολογίων οικιακής κατανάλωσης μεγαλύτερες του 100%.

Αυτές οι αυξήσεις **τιμών μαζί με την αύξηση της σχετικής κρατικής φορολογίας θα κλιμακωθούν**. Η επίσημη κοινοτική μελέτη σχετικά με τον Ενεργειακό Οδικό Χάρτη της ΕΕ έως το 2050 **προβλέπει** ότι οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας και οι δαπάνες των νοικοκυριών στα κράτη μέλη θα αυξάνονται μέχρι το 2030. Τα νέα τιμολόγια της ΔΕΗ του Ιανουαρίου προβλέπουν αυξήσεις κατά 15% για το μέσο νοικοκυριό με κατανάλωση 1600KWh (το 4μηνο), αυξήσεις στα αγροτικά νοικοκυριά και νέα βάρη στους υπόλοιπους μισθωτούς και αυτοαπασχολούμενους για τη διεύρυνση του κοινωνικού τιμολογίου σε ομάδες της ακραίας φτώχειας.

Μήπως όμως ωφελήθηκαν οι εργαζόμενοι στον ενεργειακό κλάδο;

Οι εργαζόμενοι της ΔΕΗ που **ξεπερνούσαν** τους 36000 το 1994 με σχέσεις πλήρους-σταθερής εργασίας, **είναι σήμερα λιγότεροι από 20.000 παρά τη θεαματική αύξηση του κύκλου εργασιών του ομίλου** και βιώνουν απανωτές μειώσεις του πραγματικού μισθού τους (μείωση δαπανών μισθοδοσίας 690 εκ ευρώ την τελευταία τριετία). Τα νέα τμήματα των εργαζόμενων του κλάδου προσλαμβάνονται **με μαύρες ευέλικτες εργασιακές σχέσεις**, 8μηνες και 4μηνες συμβάσεις στους υπεργολάβους, επιβολή των ατομικών συμβάσεων. Την ίδια στιγμή που η ανεργία αυξάνεται θεαματικά, η ΔΕΗ εξακολουθεί να πληρώνει υπέρογκα ποσά σε υπερωρίες και να μην προχωρά σε προσλήψεις μόνιμου προσωπικού.

Ποια θα είναι η επόμενη μέρα αν συνεχισθεί η σημερινή πορεία;

Δεν χρειάζεται να μαντέψουμε. Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και η Ελλάδα θα εναρμονισθούν με την περιβόητη «**τρίτη ενεργειακή δέσμη**» της ΕΕ. Βασικός σταθμός ήταν η ψήφιση του Ν. 4001/2011 για την **επίσπευση της «απελευθέρωσης»** που εστιάζει στον αποτελεσματικό ιδιοκτησιακό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων μεταφοράς απ' τις δραστηριότητες παραγωγής και προμήθειας, στη διευκόλυνση της ισότιμης πρόσβασης των ανταγωνιζόμενων ομίλων στα δίκτυα.

Βρισκόμαστε μπροστά σε συγκεκριμένες **αποφάσεις της ΕΕ για πλήρη ενοποίηση της αγοράς ως το 2014**, με την επισήμανση ότι οι τιμές ενέργειας πρέπει να αντανakλούν καλύτερα το κόστος των νέων επενδύσεων, δηλαδή να αυξηθούν. Το ενιαίο μοντέλο Ευρωπαϊκής Αγοράς που θα εφαρμοστεί μέχρι το 2015 θέτει ως στόχους την **σύζευξη σε ενιαίες τιμές ηλεκτρικού ρεύματος για όλη την ΕΕ**, τη δημιουργία χρηματιστηρίων ενέργειας και τα διμερή συμβόλαια μέσω χρηματιστηρίων.

Με βάση αυτές τις κατευθύνσεις η τρικομματική κυβέρνηση προωθεί:

- Την πώληση του **17% των μετοχών της ΔΕΗ ΑΕ**, τη συρρίκνωση και τη δημιουργία **μιας μικρής ΔΕΗ** η οποία θα αφήσει σημαντικό μερίδιο αγοράς σ' έναν ισχυρό ανταγωνιστή, λαμβάνοντας υπόψη και τη διαπάλη ΗΠΑ-Γερμανίας για τον έλεγχο του τομέα ηλεκτρικής ενέργειας στην ευρύτερη περιοχή.

- Τη δραματική μείωση της λιγνιτικής παραγωγής στη Δυτική Μακεδονία.

- Το σχέδιο **μετοχοποίησης του φορέα μεταφοράς ΑΔΜΗΕ** και τη διαχείριση των δικτύων μεταφοράς και διανομής με γνώμονα το κέρδος.

- Τη δρομολόγηση μεγάλων «**πράσινων επενδύσεων στο Βόρειο Αιγαίο** που ανοίγουν παράθυρο για διασύνδεση και ενεργειακή εξάρτηση των νησιών (με κατάργηση συμβατικών αυτόνομων μονάδων παραγωγής στα νησιά) από την Τουρκία σε μια κρίσιμη γεωστρατηγικά περιοχή.

Αντίστοιχα οξύνεται η διαπάλη μονοπωλιακών ομίλων και ιμπεριαλιστικών κέντρων σχετικά με την **ιδιωτικοποίηση της ΔΕΠΑ και ΔΕΣΦΑ**, που συνδέεται με τον ανταγωνισμό των σχεδίων αγωγών τροφοδοσίας της Νότιας Ευρώπης.

Αυτές οι κατευθύνσεις και τα μέτρα ολοκλήρωσης της «απελευθέρωσης» που προωθεί η τρικομματική συγκυβέρνηση θα δώσουν τη χαριστική βολή στα ήδη γονατισμένα λαϊκά νοικοκυριά και στους εργαζόμενους του κλάδου.

Αγαπητές φίλες και φίλοι,

Σήμερα που έχει συσσωρευτεί τόση αρνητική πείρα δεν πρέπει να επιτρέψουμε να εγκλωβιστεί ξανά το κίνημα στη δήθεν ρεαλιστική γραμμή του **«μικρότερου κακού» της ΓΕΝΟΠ ΔΕΗ**, η οποία αποκόπτει το ζήτημα της πώλησης του 17% των μετοχών της ΔΕΗ ΑΕ απ' τη συνολική στάση απέναντι στην «απελευθέρωση» του στρατηγικού τομέα της ενέργειας και γενικότερα απέναντι στην ΕΕ και την εξουσία των μονοπωλίων.

Η επιλογή του «μικρότερου κακού», η γραμμή που πάντα αποδέχεται το ασφυκτικό πλαίσιο που καθορίζει ο αντίπαλος και αναζητά μάταια φιλολαϊκές "κόκκινες γραμμές" διαπραγμάτευσης μέσα σε αυτό, **οδήγησε το κίνημα από ήττα σε ήττα**. Θυμηθείτε: αποδοχή της "απελευθέρωσης" και αμυντική μάχη για παραμονή της ΔΕΗ 100% στο δημόσιο, μετά αποδοχή της ιδιωτικοποίησης της ΔΕΗ και μάχη οπισθοφυλακών για το 51%, αυτή είναι η πορεία που μας έφερε στη σημερινή κατάσταση.

Σήμερα δεν χρειαζόμαστε ένα κίνημα που θα υπηρετεί την κυβερνητική εναλλαγή και θα καλλιεργεί αυταπάτες φιλολαϊκής διαχείρισης μέσα στη ζούγκλα της «απελευθερωμένης» αγοράς και των δεσμεύσεων της ΕΕ. Χρειαζόμαστε κίνημα αντεπίθεσης, ανατροπής της πολιτικής και της εξουσίας των μονοπωλίων.

Αγαπητές φίλες και φίλοι,

Στην περίοδο που διανύουμε δεν υπάρχουν εύκολες εναλλακτικές λύσεις χωρίς σύγκρουση με την ιδιοκτησία και την εξουσία των μονοπωλίων, οι οποίες μπορούν τάχα να διασφαλίσουν την ικανοποίηση των λαϊκών αναγκών.

Ο ΣΥΡΙΖΑ συσκοτίζει τον πραγματικό αντίπαλο περιορίζοντας το ζήτημα στην εφαρμογή του μνημονίου και **εμφανίζοντας σαν λύση μια νέα αστική κυβέρνηση** που θα πετύχει την παραγωγική ανασυγκρότηση και την έξοδο απ' την κρίση στο έδαφος του καπιταλισμού.

Μέσα στο πλαίσιο της σημερινής ΕΕ και της «απελευθερωμένης» αγοράς προβάλλει σαν εναλλακτική φιλολαϊκή λύση τη διατήρηση δημόσιων επιχειρήσεων εφόσον είναι κερδοφόρες. Όταν υπάρχει αδυναμία χρηματοδότησης των αναγκαίων επενδύσεων προτείνει **αναπτυξιακές κοινοπραξίες** όπου το δημόσιο θα διαθέτει ένα μερίδιο του στη δημόσια επιχείρηση σε ιδιωτικούς ή δημόσιους φορείς από άλλες χώρες που διαθέτουν κεφάλαια. Έτσι μας εξηγεί οι ιδιώτες θα είναι «συνεταίροι και όχι αγοραστής».

Βαφτίζοντας το κρέας ψάρι ο ΣΥΡΙΖΑ προσπαθεί να κρύψει την υπόκλιση του στη στρατηγική της «απελευθερωμένης» αγοράς της ΕΕ, προς όφελος των μονοπωλίων. Στη μετοχική σύνθεση της ΔΕΗ ΑΕ υπάρχουν ήδη σήμερα κράτος και ιδιώτες μεγαλομέτοχοι, ξένα Funds, «που διαθέτουν κεφάλαια». Το δημόσιο διατηρεί ακόμα και σήμερα το 51% των μετοχών στην ΔΕΗ ΑΕ, όμως αυτή στηρίζει την κερδοφορία της όπως όλες οι καπιταλιστικές επιχειρήσεις, στην αύξηση του **βαθμού εκμετάλλευσης των εργαζόμενων και στην αφαιμάξη της λαϊκής κατανάλωσης.**

Κανένα εναλλακτικό μοντέλο «απελευθέρωσης», καμιά αλλαγή στη μετοχική σύνθεση **δεν μπορεί να αναιρέσει μέσα στο πλαίσιο της απελευθερωμένης αγοράς τη λειτουργία κάθε ενεργειακού ομίλου με γνώμονα το ποσοστό κέρδους του** σε βάρος των λαϊκών αναγκών όσο και των εργαζόμενων του κλάδου.

Η «απελευθέρωση» δεν είναι τέκνο του μνημονίου, ούτε της κρίσης. Αποτελεί στρατηγική επιλογή της ΕΕ που προωθείται σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ απ' τη δεκαετία του 90. Αντίστοιχα, η μικτή οικονομία, για παράδειγμα οι συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, οι γνωστές ΣΔΙΤ, δεν αποτελούν καμιά

καινοτόμα ριζοσπαστική λύση αλλά το γνωστό καταστροφικό δρόμο που μας έφερε στη σημερινή κατάσταση, τον καπιταλιστικό δρόμο ανάπτυξης.

Στο πλαίσιο της απελευθερωμένης αγοράς δεν μπορεί να υπάρξει μακροπρόθεσμος ενεργειακός σχεδιασμός που να διασφαλίζει τη λαϊκή ευημερία. **Καμιά αστική κυβέρνηση δεν μπορεί να υποχρεώσει το κεφάλαιο να επενδύσει και να λειτουργήσει με όρους που αντιστρατεύονται τη κερδοφορία του. Με κριτήριο το μέγιστο ποσοστό κέρδους επιλέγει ο κάθε μονοπωλιακός όμιλος αν, τότε και που θα επενδύσει, ποιο καύσιμο θα χρησιμοποιήσει. Με το ίδιο κριτήριο ανταγωνίζονται οι όμιλοι για την αρπαγή μεριδίων αγοράς.** Μέσα σ' αυτό τον ασφυκτικό κορσέ του ανταγωνισμού κινείται και ο αποσπασματικός προγραμματισμός κάθε ομίλου για την ισχυροποίηση της θέσης του.

Αντίστοιχα, ο ενεργειακός σχεδιασμός του αστικού κράτους έχει αντικειμενικά περιορισμένο και αντιλαϊκό χαρακτήρα, υπηρετεί αντικειμενικά τη διασφάλιση της διευρυμένης αναπαραγωγής του κοινωνικού κεφαλαίου, τα στρατηγικά συμφέροντα της αστικής τάξης και όχι του λαού. Οι δυνατότητες του κυβερνητικού σχεδιασμού περιορίζονται απ' την αναρχία της καπιταλιστικής παραγωγής, την ανισόμετρη ανάπτυξη, τον ανταγωνισμό των ομίλων, την περιοδική εκδήλωση κρίσεων υπερσυσσώρευσης κεφαλαίου. Οι όποιες κρατικές παρεμβάσεις στοχεύουν στη σχετική ρύθμιση διαφορετικών συμφερόντων των μονοπωλίων μέσα στον ενεργειακό τομέα αλλά και στο σύνολο της οικονομίας, για τη θωράκιση της ανταγωνιστικότητας του ελληνικού καπιταλισμού. Αυτές οι προσπάθειες ρύθμισης σκοντάφτουν σε αξεπέραστες αντιφάσεις, περιπλέκουν τον μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό των ομίλων: πχ ποια αξιοπιστία έχει ο μεσοπρόθεσμος προγραμματισμός της ΔΕΗ ΑΕ όταν σήμερα είναι στο τραπέζι το σχέδιο της μικρής ΔΕΗ, η ιδιωτικοποίηση λιγνιτικών αποθεμάτων και η ουσιαστική διακοπή της λειτουργίας των σύγχρονων μονάδων φυσικού αερίου της;

Για να υπηρετήσει ο ενεργειακός σχεδιασμός τη λαϊκή ευημερία πρέπει να απαλλαγεί απ' τους νόμους της αγοράς, τους νόμους του καπιταλιστικού κέρδους. Αυτό το πολιτικό πρόβλημα δεν μπορεί να λυθεί ριζικά χωρίς γραμμή σύγκρουσης και ρήξης με το καθεστώς ιδιοκτησίας των μονοπωλίων στον τομέα της Ενέργειας και συνολικά στην οικονομία, χωρίς ανατροπή στο χαρακτήρα της εξουσίας.

Η ουσιαστική λύση προϋποθέτει την κατάργηση των καπιταλιστικών σχέσεων, της σχέσης κεφαλαίου-μισθωτής εργασίας, προϋποθέτει την κοινωνικοποίηση της γης και των μέσων παραγωγής στη βιομηχανία, την υλοποίηση της βιομηχανικής παραγωγής και του μεγαλύτερου μέρους της αγροτικής παραγωγής με σχέσεις κοινωνικής ιδιοκτησίας, κεντρικού σχεδιασμού, εργατικού ελέγχου.

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο της κεντρικά σχεδιασμένης παραγωγής με στόχο την ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών, μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά **ο ενιαίος αποκλειστικά κρατικός φορέας ενέργειας**, ως μηχανισμός της εργατικής εξουσίας.

Μέσα σ' αυτό το ιδιοκτησιακό και πολιτικό καθεστώς όπου οι εγχώριες ενεργειακές πηγές, οι πρώτες ύλες, τα μέσα παραγωγής, μεταφοράς και διανομής της Ενέργειας θα αποτελούν **κοινωνική κρατική ιδιοκτησία, ο ενεργειακός σχεδιασμός θα μπορεί να αναπτύξει τη παραγωγή και να ικανοποιεί συνδυασμένα το σύνολο των λαϊκών αναγκών, δηλαδή:**

- α) Τη μείωση του βαθμού ενεργειακής εξάρτησης της χώρας.
- β) Την εξασφάλιση επαρκούς λαϊκής κατανάλωσης, η οποία θα κατοχυρώνει στην πράξη το ενεργειακό προϊόν ως κοινωνικό αγαθό.
- γ) Τη διασφάλιση της υποδομής για την κάλυψη των αναγκών της κεντρικά σχεδιασμένης βιομηχανίας. Τη σχεδιασμένη ανάπτυξη συγκεκριμένων περιοχών και κλάδων.

δ) Την ασφάλεια των εργαζομένων του κλάδου αλλά και των οικιστικών ζωνών και γενικότερα την ισόρροπη παρέμβαση του ανθρώπου στο περιβάλλον.

Μόνο ο νέος τρόπος παραγωγής, ο κεντρικός σχεδιασμός της εργατικής εξουσίας μπορεί **να αξιοποιήσει τις μεγάλες δυνατότητες** του σημερινού επιπέδου ανάπτυξης των παραγωγικών δυνάμεων προς όφελος των κοινωνικών αναγκών.

Ο ενεργειακός σχεδιασμός σαν οργανικό στοιχείο του κεντρικού σχεδιασμού της εργατικής εξουσίας:

1) Μπορεί να προβλέπει, **να συσχετίζει και να προγραμματίζει εύστοχα τις ανάγκες ανάπτυξης** της παραγωγής, των δικτύων μεταφοράς και διανομής με τις προβλέψεις για τις μελλοντικές ανάγκες κατανάλωσης στη βιομηχανία, στην οικονομία, στα λαϊκά νοικοκυριά.

2) Μπορεί να διασφαλίζει τη **βελτίωση ενεργειακής απόδοσης** με την ελάχιστη δυνατή δαπάνη συνολικής κοινωνικής εργασίας, χωρίς σπατάλη μέσων παραγωγής και ζωντανής εργασίας.

3) Μπορεί να **προωθεί αποτελεσματικά τις αναγκαίες προτεραιότητες** στην οικονομία, όπως η παραγωγή μέσων παραγωγής, η αναλογική στήριξη της βιομηχανικής και αγροτικής παραγωγής.

Αυτή η **συντριπτική υπεροχή δυνατοτήτων** του ενεργειακού σχεδιασμού της εργατικής εξουσίας για τη διασφάλιση της λαϊκής ευημερίας συγκριτικά με το γερασμένο μονοπωλιακό καπιταλισμό που σαπίζει, εδράζεται στις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες του νέου τρόπου παραγωγής, οι οποίες εφοδιάζουν το σχεδιασμό με ισχυρά όπλα.

Στις νέες συνθήκες ο ενεργειακός σχεδιασμός θα μπορεί:

α) Να αξιοποιεί πλήρως και να **κατανέμει συγκεντρωτικά**, πανεθνικά προγραμματισμένα τους εκάστοτε διαθέσιμους υλικούς πόρους, τα μέσα παραγωγής, το εργατικό δυναμικό με βάση προκαθορισμένους στόχους και προτεραιότητες,

β) Να αξιοποιεί την **επιστημονική μαρξιστική έρευνα** για την πρόβλεψη και ιεράρχηση μελλοντικών αναγκών, καθώς και τη γρήγορη ενσωμάτωση και αξιοποίηση των νέων τεχνολογικών δυνατοτήτων για την τελειοποίηση της παραγωγής. Σ' αυτή την κατεύθυνση μπορούν να αξιοποιηθούν οι σύγχρονες πολυκριτηριακές επιστημονικές μέθοδοι προγραμματισμού για τη στήριξη των εκάστοτε επιλογών του σχεδίου καθώς και οι μεγάλες δυνατότητες του διαδικτύου. Δυνατότητες που αφορούν τόσο την ταχύτερη και πληρέστερη καταγραφή των αναγκών όσο και τη γρήγορη αποτίμησή τους.

γ) Να περιορίζει και να διορθώνει έγκαιρα τα πιθανά **υποκειμενικά λάθη του εκάστοτε σχεδίου**, τις αδυναμίες και τις αστοχίες των προβλέψεών του, τις ατέλειες σε σχέση με τις ανάγκες ανάπτυξης των παραγωγικών δυνάμεων. Καταλυτικό ρόλο για την αποφυγή και τη γρήγορη διόρθωση λαθών θα παίξει **ο εργατικός έλεγχος και η ενεργητική συνειδητή συμμετοχή των εργαζομένων** για τη χάραξη και την υλοποίηση του σχεδίου. **Η οργάνωση της νέας εξουσίας με θεμέλιο τη συνέλευση των εργαζομένων της παραγωγικής μονάδας και το αντίστοιχο Εργατικό της Συμβούλιο** θωρακίζει αυτή την προσπάθεια που φτάνει μέχρι το ανώτατο όργανο της εργατικής εξουσίας, με το σχετικό καταμερισμό μέσα στην Ανώτατη Διεύθυνση Κεντρικού Σχεδιασμού.

Φυσικά η θωράκιση απ' τα υποκειμενικά λάθη δεν είναι απλά ζήτημα ορθής οργανωτικής λειτουργίας. Εδράζεται στη **συνειδητή ενιαία δράση των εργαζομένων** για τον κοινό στόχο της λαϊκής ευημερίας, καθώς και στη γενικευμένη ανάπτυξη της ικανότητας για ειδικευμένη εργασία και γνώση, στη αύξηση του ελεύθερου χρόνου που αυξάνουν τη δυνατότητα άσκησης εργατικού ελέγχου.

Αυτή η δυνατότητα συνολικής ολοκληρωμένης σχεδιοποίησης προς όφελος του λαού προβάλλει ελπιδοφόρα στον αντίποδα του μονοπωλιακού καπιταλισμού, της άναρχης και ανισόμετρης ανάπτυξης με κριτήριο το κέρδος, της περιοδικής εκδήλωσης της κρίσης υπερσυσσώρευσης κεφαλαίου, του οξυμένου ανταγωνισμού μεταξύ των ομίλων.

Πάνω σ' αυτό το έδαφος του νέου τρόπου παραγωγής ο ενιαίος αποκλειστικά κρατικός φορέας ενέργειας **θα μπορεί να επεξεργάζεται την ενεργειακή πολιτική με συγκεκριμένους άξονες:**

1) **Τη βελτίωση του ενεργειακού μείγματος, τη συνδυασμένη αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων εγχώριων πηγών και τεχνολογικών λύσεων** στις κατάλληλες αναλογίες με στόχο τη συνδυασμένη ικανοποίηση των λαϊκών αναγκών. Ο κρατικός φορέας μπορεί να προσδιορίσει τις κατάλληλες περιοχές και τα κατάλληλα επενδυτικά μεγέθη για την αξιοποίηση κάθε πηγής ενέργειας, με τεχνολογία φιλική στο περιβάλλον, π.χ. για τη συνέχιση της αποφασιστικής συμβολής του λιγνίτη ως στρατηγικού ενεργειακού καυσίμου την επόμενη εικοσαετία για τη συμπαραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας στις σύγχρονες μονάδες, για την κατασκευή νέων υδροηλεκτρικών σταθμών.

Βασικά στοιχεία του χωροταξικού ενεργειακού σχεδιασμού θα αποτελούν η ισόρροπη ανάπτυξη περιοχών και κλάδων της τοπικής οικονομίας, καθώς και ο συνδυασμός των ενεργειακών έργων με έργα που ικανοποιούν παράλληλα άλλες κοινωνικές ανάγκες (ύδρευση, άρδευση, παροχή τηλεθέρμανσης). Έτσι για παράδειγμα θα οριοθετείται ο βαθμός διείσδυσης ΑΠΕ στα νησιά ώστε να μην υπονομεύει άλλους κλάδους της τοπικής οικονομίας.

2) **Την αξιοποίηση των νέων έργων στον ενεργειακό τομέα ως μοχλού ανάπτυξης βιομηχανικών κλάδων της μεταποίησης και των κατασκευών.**

Η υλοποίηση νέων υδροηλεκτρικών και θερμικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής θα δώσει ώθηση στην εγχώρια βιομηχανία τσιμέντου, μετάλλου, μηχανημάτων και στον κατασκευαστικό τομέα. Αντίστοιχα ο εκσυγχρονισμός των δικτύων σε βιομηχανίες καλωδίων κλπ. Παράλληλα θα δοθεί ώθηση στη σχετική έρευνα (π.χ. κατασκευή αεριοστρόβιλων, ανεμογεννητριών, σύνθετα υλικά πτερυγίων, τεχνολογία νανο-υλικών).

3) **Την υλοποίηση συνδυασμένης δέσμης μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας, βελτίωσης του βαθμού ενεργειακής απόδοσης και προστασίας του περιβάλλοντος** με προτεραιότητες τον προσανατολισμό αξιοποίησης του εισαγόμενου φυσικού αερίου στην οικιακή και βιομηχανική χρήση αντί της ηλεκτροπαραγωγής, την προτεραιότητα στη χρήση μέσω μαζικής μεταφοράς, την ενεργειακή θωράκιση των κτηρίων, τον εμπλουτισμό του καύσιμου λιγνίτη για βελτίωση της απόδοσής του, την εγκατάσταση νέων θερμικών μονάδων τελευταίας τεχνολογίας, την απόκτηση εγχώριας τεχνογνωσίας σε ηλεκτροπαραγωγή με τεχνολογία δέσμμευσης CO₂, την αύξηση της χρήσης ΑΠΕ και την αξιοποίηση νέων υλικών για ενεργειακές εφαρμογές, όπως τα καινοτομικά συστήματα τεχνητού φωτισμού.

4) **Την έρευνα για αξιοποίηση νέων εγχώριων πηγών και τη διακρατικά αμοιβαία επωφελή συνεργασία** στους τομείς της εξόρυξης και εκμετάλλευσης κοιτασμάτων, τεχνογνωσίας και δικτύων - αγωγών μεταφοράς ενέργειας, με διασφάλιση των κυριαρχικών δικαιωμάτων τις εργατικής εξουσίας.

Η συγκεκριμένη κατεύθυνση βρίσκεται στον αντίποδα της αστικής πολιτικής που προωθεί την έρευνα θαλάσσιων ενεργειακών κοιτασμάτων χωρίς οριοθέτηση της ελληνικής ΑΟΖ υπό την αιγίδα ενός εθνικού φορέα διανομής του εγχώριου πλούτου στα μονοπώλια, ο οποίος δεν διασφαλίζει ούτε τη συμμετοχή στην κοινοπραξία εκμετάλλευσης ούτε καν τον έλεγχο των ερευνών.

Αγαπητές φίλες και φίλοι,

Το παράδειγμα της ηλεκτρικής ενέργειας αποδεικνύει πως η επεξεργασμένη στρατηγική διέξοδος του ΚΚΕ, η εργατική λαϊκή εξουσία, μπορεί να απελευθερώσει τις παραγωγικές δυνατότητες της χώρας και τη δημιουργική συμμετοχή του εργαζομένου λαού στον αγώνα για την ικανοποίηση των αναγκών του.

Φυσικά το άνοιγμα του δρόμου της αποφασιστικής σύγκρουσης, της ριζικής ανατροπής στο επίπεδο της εξουσίας δεν είναι ένα εύκολο και πολύ περισσότερο ένα

μονόπρακτο έργο. Για να ανοίξει αυτός ο ελπιδοφόρος δρόμος **πρέπει από σήμερα** ο αγώνας ενάντια στην πολιτική της “απελευθέρωσης” και των ιδιωτικοποιήσεων του ενεργειακού τομέα, να μπολιαστεί με τους βασικούς άξονες της ενεργειακής πολιτικής της εργατικής εξουσίας και γενικότερα με τους στόχους αποδέσμευσης απ’ την ΕΕ και της κοινωνικοποίησης των μονοπωλίων.

Γι’ αυτό το ΚΚΕ καλεί σε μαζική αγωνιστική συσπείρωση που δεν περιορίζεται μόνο σε αιτήματα άμεσης ανακούφισης της λαϊκής οικογένειας **αλλά προβάλλει γραμμή αντεπίθεσης**, με ριζοσπαστικούς, διεκδικητικούς στόχους.

Το ΚΚΕ καλεί όλους και όλες να δώσουμε μαζί αποφασιστική μάχη μέσα απ’ τα ταξικά σωματεία και τις λαϊκές επιτροπές σε κάθε γειτονιά:

-Για να μειωθούν δραστικά τα τιμολόγια της λαϊκής κατανάλωσης, να καταργηθούν οι έμμεσοι φόροι στα καύσιμα και τα πράσινα τέλη υπέρ των επενδυτών ΑΠΕ.

-Για να καταργηθούν οι εργολαβίες της ΔΕΗ ΑΕ, οι 8μηνες και 2μηνες συμβάσεις και να απορροφηθεί με πλήρη-σταθερή εργασία το εποχιακό προσωπικό της ΔΕΗ-ΑΕ, να προχωρήσουν οι 5.000 αναγκαίες προσλήψεις.

-Για 35ώρο/5ήμερο/8ώρο και εγκατάλειψη της πολιτικής των υπερωριών.

-Για να μην περάσουν τα κυβερνητικά σχέδια ιδιωτικοποίησης στη ΔΕΗ, στη ΔΕΠΑ και στη ΔΕΣΦΑ.

-Για να αντικατασταθούν οι παλιές θερμικές μονάδες με σύγχρονους λιγνιτικούς σταθμούς με αυξημένο βαθμό απόδοσης.

-Για να μην παραδοθούν λιγνιτωρυχεία, λιγνιτικά αποθέματα και υδάτινο δυναμικό σε ιδιωτικούς ομίλους.

-Για μέτρα προστασίας και πλήρη αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος με χρηματοδότηση απ’ τη ΔΕΗ, ιδιαίτερα στα λιγνιτικά ενεργειακά κέντρα.

-Για την αξιοποίηση του υδάτινου δυναμικού με κρατικά υδροηλεκτρικά έργα που συμβάλλουν ταυτόχρονα στην άρδευση αγροτικών εκτάσεων και στην παροχή αντιπλημμυρικής προστασίας.

-Για τη χωροθέτηση των νέων σταθμών παραγωγής σε μεγάλη απόσταση απ’ τις περιοχές κατοικίας και για την μετεγκατάσταση οικισμών με επιβάρυνση των ενεργειακών ομίλων.

Επιλέγουμε το δύσκολο δρόμο του αγώνα. Γνωρίζουμε ότι ο δρόμος που προτείνουμε, ο δρόμος της σύγκρουσης και της ανατροπής της πολιτικής και της εξουσίας των μονοπωλίων έχει κόστος. Όμως απ’ την άλλη, ο δρόμος της υποταγής οδηγεί το λαό σε τεράστιες θυσίες, χωρίς ημερομηνία λήξης.

Βαδίζουμε με επαναστατική αισιοδοξία γιατί είμαστε σίγουροι ότι ο λαός αργά ή γρήγορα θα κοιτάξει μπροστά. Ο λαός θα πει την τελευταία λέξη, θα αλλάξει τον αρνητικό συσχετισμό και θα βάλει τη σφραγίδα του στις εξελίξεις.